

รายวิชาพื้นฐานศิลปะ

ศิลปะพื้นฐาน 3 ศ 32101

สาระทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้และผลการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เทคนิคการสร้างสร้งงาน

ทัศนศิลป์ของศิลปิน

ผลการเรียนรู้ วิเคราะห์และอธิบายจุดมุ่งหมายของศิลปินในการ
เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เทคนิค และเนื้อหาเพื่อสร้างสร้งงาน
ทัศนศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เป้าหมายการเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างสรรค์
งานทัศนศิลป์ของศิลปิน ประโยชน์และคุณค่าของ
ทัศนศิลป์สร้างสรรค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคการสร้างสร้งงานทัศนศิลป์ของศิลปิน

- เทคนิคการสร้างสร้งงานจิตรกรรม
- เทคนิคการสร้างสร้งงานภาพพิมพ์
- เทคนิคการสร้างสร้งงานประติมากรรม
- เทคนิคการสร้างสร้งงานสถาปัตยกรรม
- เทคนิคการสร้างสร้งงานศิลปะสื่อผสม
- เทคนิคการสร้างสร้งงานศิลปะด้วยคอมพิวเตอร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้

2. ประโยชน์และคุณค่าของทัศนศิลป์สร้างสรรค์

- คุณค่าทางด้านจิตใจ
- คุณค่าทางด้านความคิดสติปัญญา
- คุณค่าทางด้านประโยชน์ใช้สอย

1

เทคนิคการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ของศิลปิน

ทัศนศิลป์สร้างสรรค์

หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ประเภทกึ่งระวางพื้นที่ ด้วยการใช้นวัตกรรมหรือกลวิธีการสร้างตามกระบวนการสร้างงานทางทัศนศิลป์ผ่านสื่อวัสดุ ซึ่งเราสามารถสัมผัสรับรู้ชื่นชมความงามได้จากการมองเห็นมีทั้งงานลักษณะ 2 มิติ และ 3 มิติ

เทคนิคการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

มีวิธีการสร้างสรรค์ผลงานแบ่งออกเป็น 6 เทคนิคใหญ่ ๆ ได้แก่

1. เทคนิคการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม
2. เทคนิคการสร้างสรรค์งานภาพพิมพ์
3. เทคนิคการสร้างสรรค์งานประติมากรรม
4. เทคนิคการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม
5. เทคนิคการสร้างสรรค์งานศิลปะสื่อผสม
6. เทคนิคการสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยคอมพิวเตอร์

1. เทคนิคการสร้างสร้งงานจิตรกรรม

1.1 ความหมายของจิตรกรรม

1.2 ประเภทของงานจิตรกรรม

1.3 กรรมวิธีการสร้างงานจิตรกรรม

1.4 เทคนิคการเขียนภาพงานจิตรกรรม

1.1 ความหมายของจิตรกรรม

จิตรกรรม (PAINTING) หมายถึง ผลงานศิลปะที่เกิดจากการขีดเขียน
ระบายสี โดยถ่ายทอดความงาม อารมณ์ ความรู้สึก และความคิดสร้างสรรค์ลงบน
พื้นระนาบรองรับ เช่น กระดาษ แผ่นไม้ ผ้าใบ และฝาผนัง เป็นต้น ลักษณะของ
จิตรกรรมเป็นงานแบบ 2 มิติ คือ มีความกว้าง และความยาว ส่วนความรู้สึกว่า
ภาพมีความตื้นลึก ระยะใกล้ไกล นั้นเกิดจากความสามารถของผู้เขียนภาพในการ
ใช้กลวิธีนำทัศนธาตุทางศิลปะและเทคนิคอื่นๆ มาสร้างสรรค์ให้เกิดภาพลวงตา
มองเห็นเป็นภาพ 3 มิติ เราเรียกผู้สร้างสรรคงานการเขียนภาพหรือจิตรกรรมว่า
“จิตรกร”

“สนามจันทร์รำลึก 2/2548”

ผลงานของสมพล ดาวประดับวงษ์ เทคนิคสีน้ำ

คำว่า “จิตรกรรม”(PAINTING) แปลตามศัพท์ในภาษาอังกฤษ หมายถึงการระบายสี แต่เนื่องจากจิตรกรรมมีลักษณะ 2 มิติ จึงรวม “การวาดเส้น”(DRAWING) ซึ่งเป็นงาน 2 มิติมาอยู่ในประเภท จิตรกรรมด้วย เพราะการวาดเส้นเป็นพื้นฐานของการสร้างสรรค้งาน จิตรกรรมด้วยเหตุผลที่ว่า งานจิตรกรรมส่วนมากจะต้องผ่านการร่าง ภาพมาก่อนแล้วจึงระบายสี

1.2 ประเภทของงานจิตรกรรม

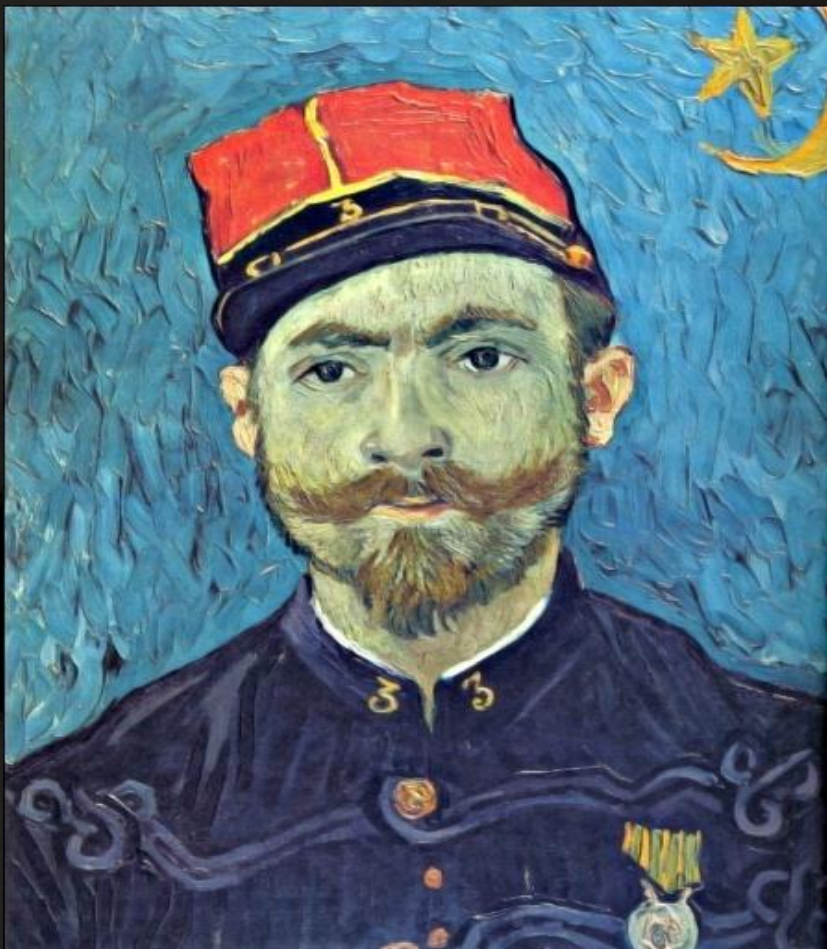
งานจิตรกรรมหรืองานที่แสดงบนพื้นระนาบในลักษณะ 2 มิติ โดยใช้วิธีการวาดเส้น (DRAWING) และระบายสี (PAINTING) เป็นหลัก ซึ่งแบ่งประเภทตามลักษณะของผลงานได้ดังนี้

1. ภาพคนเหมือน
2. ภาพคน
3. ภาพสัตว์
4. ภาพทิวทัศน์
5. ภาพหุ่นนิ่ง
6. ภาพผนัง
7. ภาพประกอบเรื่อง

1. ภาพคนเหมือน (PORTRAIT)

เป็นภาพเขียนคนตั้งแต่บริเวณศีรษะถึงเอว มีจุดมุ่งหมายเพื่อบันทึกให้เหมือนบุคคลนั้น ๆ เช่น

- ภาพ “โมนา ลิซา” ของ เลโอนาร์โด ดา วินชี
- “ภาพเหมือนของมิลีเอ” ของ วินเซนต์ แวน โกะ

“ภาพเหมือนของมิลีเอ”

(PORTRAIT OF ILLET)

- ผลงานของวินเซนต์ แวน โกะ

- เทคนิคสีน้ำมัน

2. ภาพคน (HUMAN FIGURE)

เป็นภาพเขียนคนเต็มตัวเพื่อแสดงความงามของสัดส่วนกายวิภาคในอิริยาบถต่างๆ ถ้าเป็นภาพเปลือย เรียกว่า ภาพnud (NUDE) เช่น ภาพ “คนอาบน้ำแห่งวาลเปองกง” (THE BATHER OF VALPINCON) เป็นต้น

“คนอาบน้ำแห้งवालเป็งกง”

- เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

พิพิธภัณฑ์ลูฟว์ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

3. ภาพสัตว์ (ANIMAL)

เป็นภาพเขียนถ่ายทอดความงามของสัตว์ชนิดต่าง ๆ ทั้งสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ เช่น ภาพสิงโต ภาพเสือ ภาพช้าง ภาพม้า ภาพสุนัข ภาพไก่ ภาพนก และ ภาพปลา เป็นต้น

“ไก่ฟ้าทางลายขวาง”

- ผลงานของเพ็ญศรี ศรีแก้ว
- เทคนิค สีน้ำ

4. ภาพทิวทัศน์ (VIEW)

เป็นภาพเขียนบันทึกความงามของภูมิประเทศและบรรยากาศ เพื่อเก็บไว้ชื่นชม ภาพทิวทัศน์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

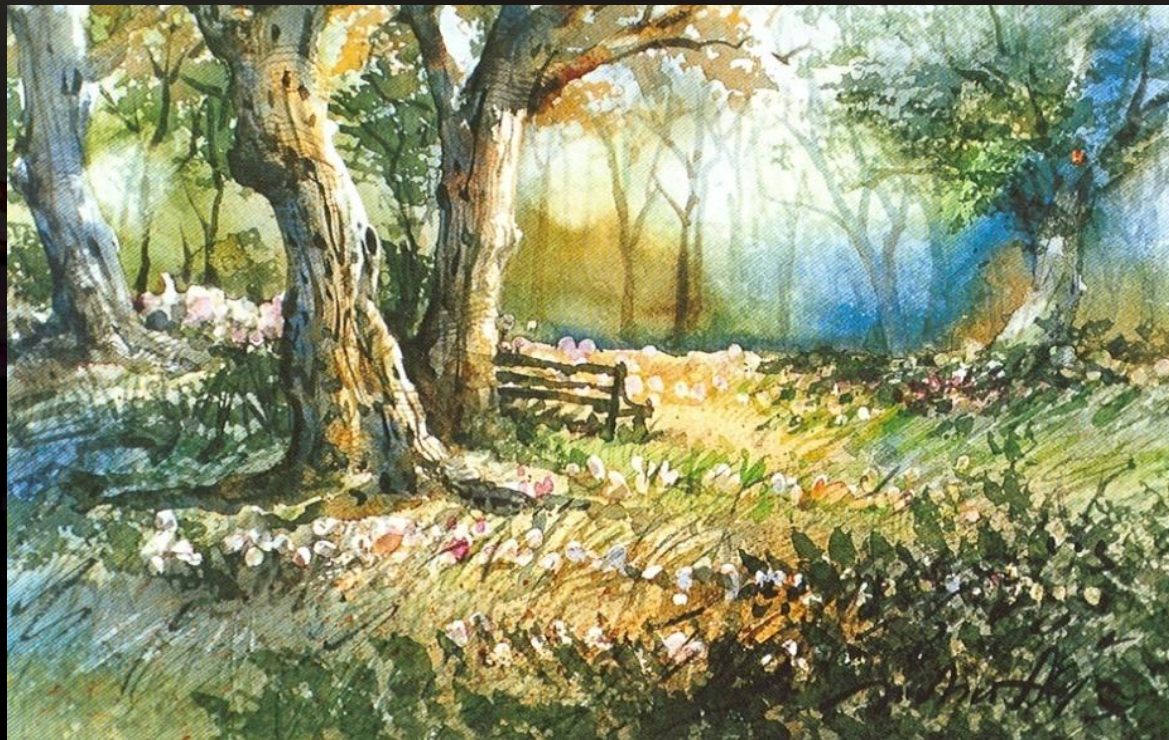
4.1 ภาพทิวทัศน์บก

4.2 ภาพทิวทัศน์สิ่งก่อสร้าง

4.3 ภาพทิวทัศน์ทะเล

4.1 ภาพทิวทัศน์น้บค (LANDSCAPE)

เป็นภาพเขียนทิวทัศน์ที่มุ่งแสดงความงามของธรรมชาติบนพื้นดินเป็นสำคัญ อันประกอบด้วย ทุ่งนา ทุ่งหญ้า ป่าเขา ต้นไม้ ดอกไม้ น้ำตก แม่น้ำ ลำธาร โดยมีท้องฟ้า คน และสัตว์เป็นส่วนประกอบช่วยเสริมให้ภาพดูงดงาม มีชีวิตยิ่งขึ้น

“ต้นไม้” ผลงานของ สุชาติ วงษ์ทอง เทคนิคสีน้ำ
ภาพทิวทัศน์นี้บอกถึงความงามของต้นไม้ ดอกไม้ และบรรยากาศอันร่มรื่น

4.2 ภาพทิวทัศน์สิ่งก่อสร้าง (ARCHITECTURAL LANDSCAPE)

เป็นภาพเขียนทิวทัศน์ที่มุ่งเน้นแสดงความงามของภาพ
สิ่งก่อสร้าง อาคาร บ้านเรือน ในด้านรูปทรงและแสงเงา โดยมีคนและ
ธรรมชาติอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบช่วยให้ภาพมีชีวิตดูงามตาไม่แข็ง
กระด้างเกินไป

“ไปวัดไปวัง” ผลงานของ สุชาติ วงษ์ทอง เทคนิค สีน้ำ
ภาพทิวทัศน์นี้ถึงก่อสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งเป็นวัดภายในพระราชวัง
ในสมัยรัตนโกสินทร์

4.3 ภาพทิวทัศน์ทะเล (SEASCAPE)

เป็นภาพเขียนที่มุ่งแสดงความงามธรรมชาติทางทะเลและ
สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญ ในภาพจะประกอบด้วย ท้องฟ้า
เกาะ ภูเขา ทะเล เรือ โขดหิน ชายหาด พื้นทราย สะพานปลา ต้นไม้ริม
หาด และอาจมีภาพคน นก บ้านชาวประมงเป็นส่วนประกอบช่วยเสริม
เพื่อแสดงบรรยากาศของกลิ่นไอทะเลให้ดูมีชีวิต

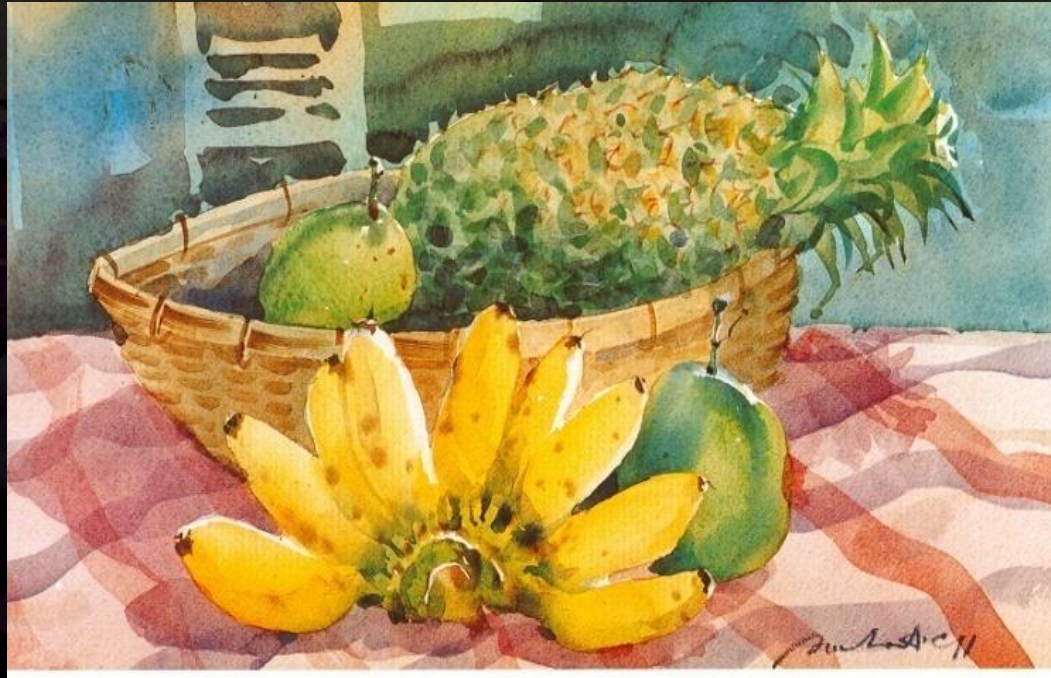

“วันนี้ ตอนเย็น” ผลงานของ สุชาติ วงษ์ทอง เทคนิคสีน้ำ
ภาพทิวทัศน์ทะเล แสดงบรรยากาศยามเย็นของทะเลขณะน้ำลง สะท้อน
ให้เห็นถึงวิถีชีวิตประจำวันของชาวบ้านในการเลี้ยงชีพจากทรัพยากรที่มีอยู่ในทะเล

5. ภาพหุ่นนิ่ง (STILL LIFE)

เป็นภาพเขียนสิ่งของต่าง ๆ ที่ไม่เคลื่อนไหว เช่น ผลไม้ ดอกไม้ เครื่องใช้ไม้สอย และหุ่นปูนปลาสเตอร์ เป็นต้น แสดงความงามของภาพด้วยการจัดองค์ประกอบศิลป์ เช่น

- ภาพ“ตะกร้าไวตามิน” ของ สุชาติ วงษ์ทอง
- ภาพ “กุหลาบ” ของพันธุ์ศักดิ์ จักกะพาก เป็นต้น

“ตะกร้าไวตามิน” ผลงานของ สุชาติ วงษ์ทอง เทคนิคสีน้ำ

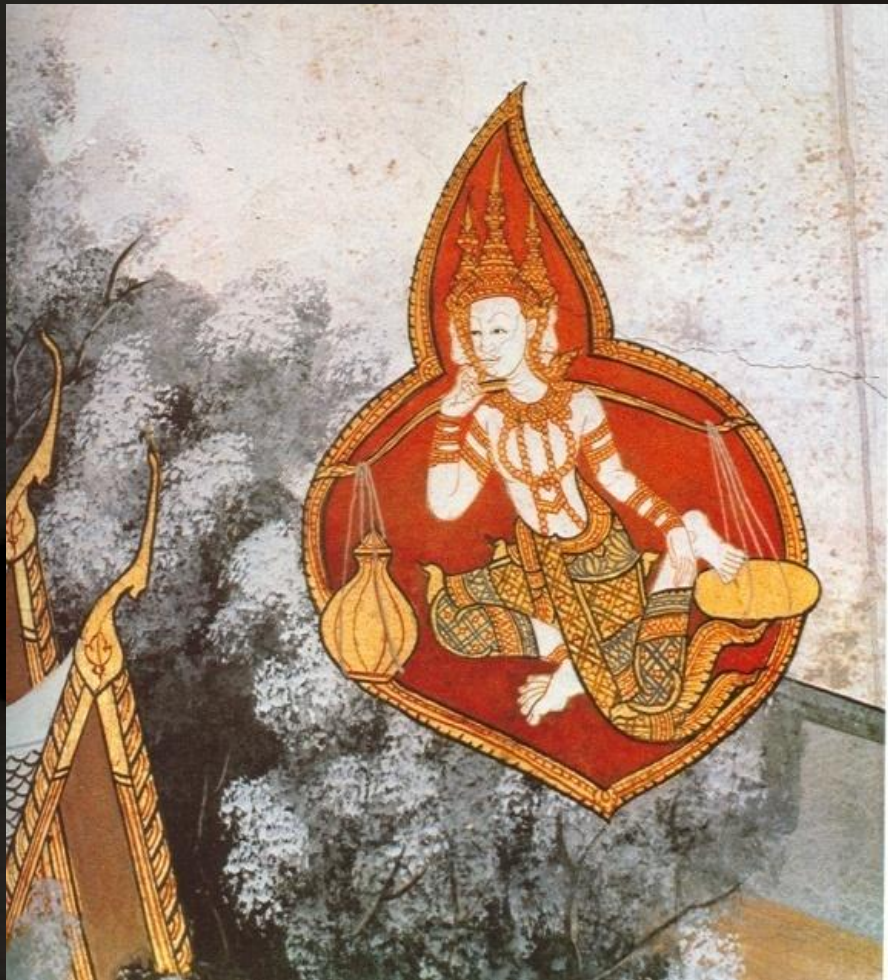
“กุหลาบ”

ผลงานของพันธุ์ศักดิ์ จักกะพาก

เทคนิค สีน้ำ

6. ภาพผนัง(MURAL PAINTING)

เป็นภาพเขียนขนาดใหญ่ทำลงบนพื้นผนัง เพื่อประโยชน์ในการตกแต่งให้ผนังงดงาม และแสดงสาระต่างๆ เช่น เรื่องราวทางศาสนา กิจกรรมของพระมหากษัตริย์ เรื่องราวในวรรณคดี ประวัติศาสตร์ เป็นต้น จิตรกรรมภาพผนังนิยมใช้สีฝุ่นเขียน มีวิธีเขียนอยู่ 2 แบบ ได้แก่ การเขียนบนผนังปูนเปียกซึ่งเรียกกันว่า “จิตรกรรมปูนเปียก”(FRESCO PAINTING) และการเขียนภาพบนผนังปูนแห้ง เรียกว่า “จิตรกรรมปูนแห้ง”(FRESCO SECCO หรือ DRY FRESCO

“พระพรหมนารถเสด็จลงมาปรากฏองค์
ต่อพระเจ้าอังกติราช”

- จิตรกรรมไทยฝาผนังวัดภวานาภิตาราม
- เทคนิค จิตรกรรมปูนแห้ง, สีฝุ่น

“การตัดสินครั้งสุดท้าย”(THE LAST JUDGEMENT)

- ผลงานของ ไมเคิลแองเจโล บูโอนาร์โรติ
(MICHELANGELO BUONARROTI)

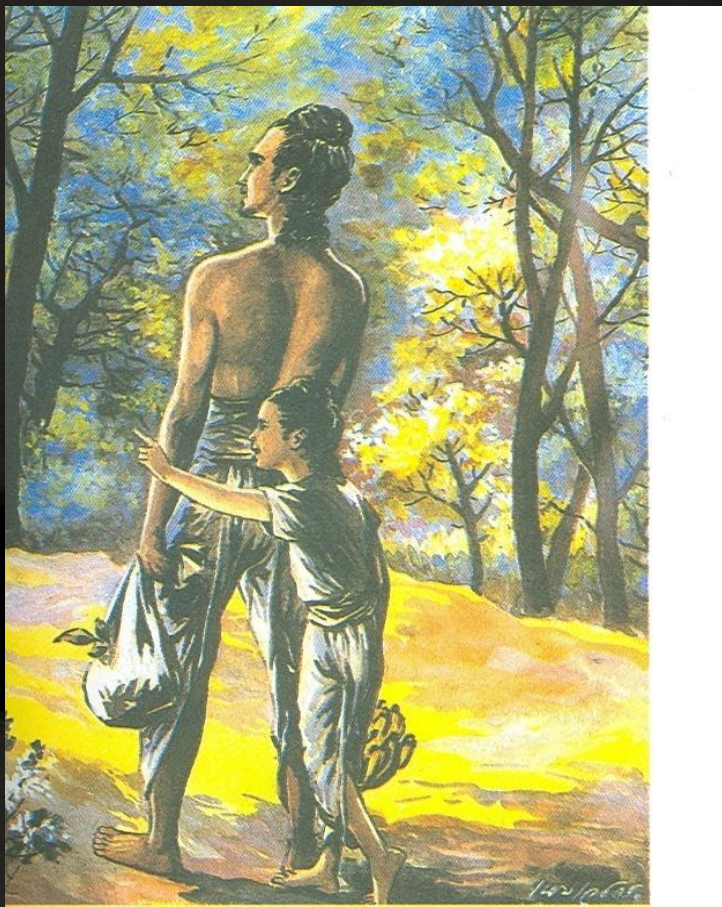
- เทคนิค จิตรกรรมปูนเปียก

- แสดงภาพพระเยซูพระบุตรของพระเจ้า
เป็นเจ้า ยกพระหัตถ์ขวาตัดสินคนชั่วให้
ไปรับผลกรรมที่ก่อไว้ พระหัตถ์ซ้ายยื่น
ออกเพื่อดึงคนดีเข้าหาพระองค์ เพื่อให้
เทวทูตนำขึ้นสวรรค์

7. ภาพประกอบเรื่อง (ILLUSTRATION)

เป็นภาพเขียนเพื่อขยายความสำคัญของเรื่องราวให้เป็นที่สนใจ หรือ ช่วยสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น ภาพประกอบเรื่อง “พระเวสสันดรชาดก” ของ เหม เวชกร เป็นต้น

นอกจากประเภทดังกล่าวแล้วยังมีชื่อเรียกอื่น ๆ อีก เช่น ภาพชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ (GENRE) ภาพเกี่ยวกับศาสนา (RELIGIOUS) ภาพจินตนาการ (IMAGINATION) และภาพนามธรรม (ABSTRACT) เป็นต้น

“พระเวสสันดรชาดก”

ผลงานของ เหม เวชกร